

MUZEJ GRADA ZAGREBA

Otvorenje Muzeja grada Zagreba predstavlja naročitu pojavu u kulturnom životu glavnog grada NR Hrvatske. U tom je Muzeju sakupljen bogat materijal koji dokumentira historijski razvitak Zagreba od početka XI. do kraja XVIII. vijeka. Nastao je iz male privatne zbirke Đure Szaba god. 1908., a popunjavan je u toku godina sa mnogim listinama, slikama i ostacima materijalne kulture nekadašnjih stanovnika Zagreba, koji su dokumenti bili u posjedu privatnih vlasnika. Poslije oslobođenja Muzej je počeo življe i sistematskije raditi na sakupljanju i sređivanju materijala. Međutim, djelatnost mu je bila otežana zbog oskudice prostorija. Konačno je prije više od godinu dana za muzejsku zbirku definitivno određena historijska zgrada nekadašnjeg samostana klarisa u Opatičkoj ulici: ona je, temeljito preuređena, mogla primiti velik dio materijala koji dokumentira razvoj Zagreba sve do XVIII. vijeka. Kasniji dokumenti ne mogu se još izložiti zbog tehničkih razloga.

Razvoj Zagreba od nekadašnjeg Gradeca i Kaptola u već razvijen trgovački centar u XVIII. vijeku prikazan je u Muzeju veoma zanimljivo: reprodukcije starih povelja, listina i uopće pisanih dokumenata koji govore o životu stanovnika Zagreba, odljevi starih portala, stupova i spomenika, originalni primjerci cehovskih škrinja, zastava, grbova – kronološki su povezani i nadopunjeni opsežnim legendama, crtežima, kartama i slikama, te daju cjelovit uvid u ekonomske, političke, društvene i kulturne prilike u Zagrebu različitih razdoblja.

Uređenje Muzeja grada Zagreba zahtijevalo je ogroman posao. Trebalo je proučiti stare dokumente iz Arhiva grada Zagreba, listine, povelje, još neutvrđene podatke, da bi se na osnovu oskudnih ostataka iz daleke prošlosti moglo naučno u legendama objasniti sve ono što je utjecalo na razvitak današnjeg Zagreba (crkveni feudalni posjedi, saobraćajni putovi i t. d.). Izložena je, na pr., isprava Ostrogonskog nadbiskupa iz god. 1134. u kojoj se prvi put spominje ime Zagreba; zatim Zlatna bula Andrije II. iz god. 1242. kojom se Gradec povisuje na stepen t. zv. kraljevskog i slobodnog grada s feudalnim privilegijama. Posjetiocu Muzeja moći će vidjeti i najstariji grb Zagreba iz XIV. stoljeća, odliv jednog dijela portala crkve sv. Marka, originalnu staru krstionicu iz Zagrebačke katedrale. Jedan od najzanimljivijih primjeraka muzejske zbirke svakako je originalna klupa za mučenje, bič i sramotna maska iz XVI. vijeka koje popraćene opširnom legendom dokumentirano govore o ondašnjem sudstvu i primjenjivanju kazni u Zagrebu. Zanimljivo je znati da je god. 1742. grad imao svega 5600 stanovnika, i da su u tom stoljeću zagrebačke ulice prvi put dobile imena.

Muzej je uređen pod stručnim rukovodstvom dra Frana Buntaka i dra Ljelja Dobronića, uz pomoć Gipsoteke, Povijesnog i Arheološkog muzeja i Muzeja Srba u Hrvatskoj. Sve likovne ilustracije izradio je slikar Franjo Bišćan, koji je mnogo pridonio kronološkoj povezanosti i potpunosti zbirke.

Muzej grada Zagreba u današnjem svom obliku predstavlja temelj za sakupljanje i sistematsko obrađivanje historijske građe o postanku i razvoju današnjeg Zagreba.